

Aangename beschouwingen over goed en kwaad

De Leuvense emeritus-hoogleraar ethiek en Levinas-kenner Burggraeve wil middels deze bundel bestaande uit korte artikelen zijn beschouwingen over goed en kwaad met een breed publiek delen. Als uitgangspunt daarvoor neemt hij diverse Bijbelse verhalen. De bundel wordt gepresenteerd als een verfrissende poging om de Bijbel te presenteren als een actueel boek door de Bijbel te koppelen aan dan wel tot nieuw leven te brengen in relatie tot ons dagelijkse leven. Of deze poging slaagt met deze overwegingen is de vraag. Het is misschien te optimistisch om te denken dat mensen door deze mijmeringen de Bijbel (opnieuw) ter hand zullen nemen. Dat laat echter onverlet dat er veel moois in deze bundel staat.

Het hoeft niet te verbazen dat hoofdstuk 1 gewijd is aan het geweld van de eerste broedermoord (Kain en Abel Genesis 4). Het hoofdstuk wordt gevolgd door een verrassende sprong naar het Nieuwtestamentische verhaal van de rijke jongeling (Mt 19, over de gulden regel 'Doe een ander niet, wat u niet wilt dat u geschiedt') en weer terug naar het weinig bekende Oudtestamentische verhaal van Nabot en zijn door David begeerde wijngaard (1 Kon. 21), waarin Burggraeve wraak en verzoening behandelt. De daaropvolgende hoofdstukken gaan over het oog-om-oog-principe (hs 4), onze omgang met de schepping (hs 5), de zondeval (hs 6), zorg om de lijdende mens (hs 7), om te eindigen met de thema's gastvrijheid voor de vreemdeling (hs 8 over Genesis 18) en een wat uit de toon vallend hoofdstuk 9 over de aankondiging aan Maria van Jezus' geboorte.

Wordt het kwaad met deze bundel in al zijn omvang gevat? Nee, natuurlijk niet. Daarvoor heeft het kwaad te veel gezichten en verschijningsvormen. Bovendien veronderstelt dit dat het kwaad eenduidig als kwaad te kwalificeren zou zijn. Maar hoe vaak is het kwaad inderdaad eenduidig kwaad? (Zelden zo laat ook de advocaat Ferdinand Von Schirach in een recente bundel (Verbrechen, Piper Verlag) over zijn praktijk-ervaringen zien, waar achter misdaad en kwaad ook in beginsel positief gewaardeerde zaken als liefde en loyaliteit schuilgaan).

De bundel van Burggraeve is ondanks de thematiek van het kwaad aangename lectuur die tot denken aanzet en door schijnbaar losjes en zonder vast stramien uit de Bijbel verhalen te plukken misschien toch de een of ander uitnodigt weer eens het Boek der boeken van de plank te nemen. De stijl is wat informeel en vooral toegankelijk informatief, dus niet erg exegetisch. Her en der is de toon misschien zelfs wat (ongewild) belerend en prekerig. Onduidelijk is de invulling van het co-auteurschap van Van Halst, want alle stukken lijken van de hand van Burggraeve. Duidelijk is daarentegen wel de Vlaamse achtergrond van de auteur(s) gezien de voorbeelden en het woordgebruik.

R. Burggraeve & I. van Halst, *Gedreven tussen goed en kwaad. Inspiratie om recht in het leven te staan*, Tielt: Lannoo, 2010, 166 p., isbn 987-90-209-9058-4, Euro 17,95

Ryan van Eijk